

Xojiakbarov Ibrohimjon Foziljon o'g'li

Annotatsiya; Ushbu maqolada Xorijiy tajribaga asoslangan holda tijorat banklarini raqamlashtirish moliyaviy, iqtisodiy hisob-kitoblarni tahlil qilish, moliyaviy mablag'lar amalga oshirish, daromadning olinishi va boshqa moliyaviy operatsiyalarni takidlashni o'z ichiga oladi. Bu jihatdan raqamlashtirish tijorat banklari uchun samarali moliyaviy va operatsion boshqaruvni yaratishda juda muhimligi tog'risida.

Kalit so'z; Xorij, tajriba, tahlil, bank, moliyaviy, faoliyat, faktorlar, iqtisodiy, mablag'lar, yuridik tijorat, raqamlashtirish.

Xorijiy tajribaga asoslangan holda, tijorat bankalarini raqamlash chuqur yuridik va iqtisodiy tahlillarning mavzusi bo'ladi. Ushbu tahlillar bank sohasidagi faoliyat turlari, moliyaviy ko'rsatkichlar, xalqaro majburiyatlar, operatsion dasturlash va boshqa ko'plab muhim faktorlarni o'z ichiga oladi. Bu, aks etadi, keyingi yo'lga yo'naltirish, strategik rejalashtirish va mablag'lar jamg'armasining yaxshiroq boshqarilishi uchun muhimdir.

Tijorat banklarining katta kompaniyalar, xalqaro kredit tashkilotlari, xalqaro va mamlakatlararo tijorat tashkilotlari, xalqaro valyuta bozorlari, majburiy kredit agentliklari, valyuta va moliyaviy institutlar tomonidan sakkiz va undan ortiq banklarni baholash uchun moliyaviy xisob-kitoblar mustahkamlanadi.

Yuridik tijorat banklarining raqamlashtirishida amaliyotiy maqsadlar muammolarni yechish, mas'uliyatlarini cheklash va individa moliyalarni himoya qilish uchun muvofiq xarakteristikalar va metodlar loyihalashga zarurat bor.

Shuningdek, yuridik banklar o'z faoliyatlarini nazorat qilish, pul birligining moliyaviy ahvoli va moliyaviy mablag'larini to'lash, kreditlarni rivojlantirish va boshqa muammolarni hal qilish uchun operativ raqamli izchillik qilishlari kerak bo'ladi.

Biror yuridik tijorat bankini raqamlashtirish so'nggi yillik hisob-kitoblari asosida, undagi bevosita sotiq, tovarlarni, xizmat ko'rishlari va moliyaviy xizmatlar bo'yicha daromad, chiqimlar va boshqa moliyaviy barcha muamma darajasini o'z ichiga oladi. Raqamlash, barcha moliyaviy fanlar orqali detalitliroq ma'lumot olish, bankning xizmatlarini yaxshilash va moliyaviy natijalar bo'yicha tatbiq etilishi kerak.

Tijorat banklarini raqamlashtirish, xususan xorijiy tajribaga asoslangan holda, ko'pgina tahlil va tashkidlashni asoslanadi. Xorijiy tajribaga ko'ra tijorat banklarini raqamlashtirish quyidagi yo'lga yo'naltiriladi:

1. Moliyaviy ko'rsatkichlar va hisob-kitoblar: Tijorat banklarining raqamlashtirishida eng muhim moliyaviy ko'rsatkichlar ko'rsatiladi. Bu ko'rsatkichlar orasida daromad, tovar va xizmatlar chiqimi, daromad solingan foizlari, kredit va diqqat uchun rahbariyat xarajatlari, majburiy rezervlar kabi ko'rsatkichlar kiradi.

2. Mablag'larining faydali daromadi: Tijorat banklari qanday daromad olishlari, moliyaviy aktivlari, moliyaviy majburiy ballar, joriy balans va daromadmi hisoblashda

maqsadlashgan balansni muhokama qiladi. Barcha mablag'lar uchun foydali daromad hisob-kitoblari olib boriladi.

3. Kredit portfeli: Kreditlar, kredit portfeli va undagi talablar, kreditning konsentratsiyasi, daromad, foydalar va takchiliklar o'rtasida munosib nisbatlar kengayadi.

4. Operatsion dastlabki qisqichba: Xaridorlarning tovar va xizmatlar uchun sotib olishlari, mablag'lar o'tkazishlari, amalga oshirishlari yoki mijozlar bilan amalga oshirilgan meroslar operativ darajalarida muvofiq raqamli ta'minotni kengaytiradi.

5. Hisob-Kitob tizimi va Muhasebe: Tijorat banklarining hisob-kitoblari va muhasebe hisobumi, pul birligining raqami tijoratka, tijorat banklari balansi, foydali daromad va ko'plab boshqa moliyaviy ma'lumotlar tizimini shakllantiradi.

6. Boshqa moliyaviy muammoni muhokama qilish: Xorijiy tajribaga asoslangan holda, boshqa moliyaviy muammolar, sifat va faoliyatdarlik darajalari shu jihatdan istiqbolli sharhlatiladi.

Xorijiy tajribaga asoslangan holda tijorat banklarini raqamlashtirish moliyaviy, iqtisodiy hisob-kitoblarni tahlil qilish, moliyaviy mablag'lar amalga oshirish, daromadning olinishi va boshqa moliyaviy operatsiyalarni takidlashni o'z ichiga oladi. Bu jihatdan raqamlashtirish tijorat banklari uchun samarali moliyaviy va operatsion boshqaruvni yaratishda juda muhimdir.